

FLYGSPORT

Information från Svenska Flygsportförbundet

Vad är svensk flygsport?

Svensk flygsport är en del av idrottsrörelsen. Liksom de flesta idrotter bygger flygsport till stor del på frivillig verksamhet. De flesta sporter utövas av individer men av en massa praktiska skäl är de organiserade i klubbar. Klubbarna är medlemmar i en riksorganisation, för oss flygsporter är det Svenska Flygsportförbundet (FSF) som i sin tur är ansluten till en internationell organisation – Fédération Aéronautique Internationale (FAI).

Eftersom våra klubbars verksamhet skiljer sig ganska mycket åt är de grupperade i grenförbund: Sveriges Modellflygförbundet, Motorflygförbundet KSAK, Svenska Segelflygförbundet, Svenska Fallskärmsförbundet, Svenska Skärmflygförbundet, Svenska Hängflygförbundet, Svenska Konstflygförbundet och Svenska Ballongfederationen.

Alla dessa organisationer har var sin ordinarie plats i FSF styrelse.

Vår tillhörighet till Riksidrottsförbundet (RF) gör att vi får anordna officiella tävlingar som exempelvis SM. När vi senast redovisade FSF verksamhet för RF framhöll deras controller att FSF är ett av RF:s tolv största förbund, i samma storleksordning som basketboll. RF består av 69 specialförbund.

Men vad är det för mening med att vara med i FSF och FAI? På vilket sätt lönar det sig för mig, kanske du undrar.

Vår organisation behövs för att vi ska kunna ägna oss åt flygsport här i Sverige. Genom vår organisation blir vi starkare. Vi kan hjälpas åt i gemensamma frågor och dra nytta av varandras erfarenheter. På så sätt kan vi bli fler och flyga mer – flygsporten lever vidare!

Avgiften till FSF är 45 kronor per medlem. Dessa pengar går oavkortat tillbaka till grenförbunden som tävlingsbidrag. På så sätt går de pengar du betalar i medlemsavgift direkt tillbaka till sporten. Utöver detta

delar FSF ut bidrag till grensportförbunden, distrikten och projektpengar, bland annat via Idrottslyftet. Genom din klubbs medlemskap kan ni också få bidrag från kommuner och landsting i och med vårt medlemskap i RF. Du kan alltså få igen betydligt mer än du betalar. FSF finansieras framförallt genom bidrag från RF.

Medlemskapet betyder också annat än pengar. Möjligheten att påverka till exempel. Internationellt har vi FAI, flygsportens världsorganisation, och FSF representerar Sverige där. Genom FAI inbjuds vi till internationella tävlingar som EM och VM.

FAI lägger även ner ett stort arbete för att värna om vår idrottsarena, lufrummet. De samordnar lobbyinsatser, miljöcertifieringar, ungdomsrekrytering och ordnar till exempel teckningstävlingar för skolbarn. Genom FAI är vi anknutna till den olympiska rörelsen och till WADA (World Anti Doping Agency) som värnar om dopingfri idrott. Sveriges inflytande i FAI är mycket stort.

FAI medverkar också i ICAO där det mesta arbetet rör sig om nya regler för certifikat. FSF är även anslutna till Europe Air Sports (EAS) som håller ett öga på byråkraterna i Bryssel och arbetar för att förenkla certifikathantering och luftvärdighet.

FSF arbetar också mycket annat. De prioriterade områdena är miljöfrågor, PR, elitverksamhet samt myndighetskontakter. Vi håller just nu också på med ett arbete för att för att effektivisera vår organisation, skapa en gemensam värdegrund och ett starkt varumärke.

Den här tidningen är en del av vår strävan att öka kunskapen internt om bredden inom flygsporten och styrkan i vår organisation!

Flygsportförbundets styrelse

INNEHÅLL

- 2 Ledare
- 3 Hängflyg
- 4 Fallskärmsshopping
- 4 Ballongflyg
- 5 Skärmflyg
- 6 Motorflyg
- 6 Idrottslyftet
- 7 Modellflyg
- 7 SISU
- 7 LOK-stödet
- 8 Segelflyg
- 8 Konstflyg

UTGIVARE

Svenska Flygsportförbundet
Box 750
521 22 Falköping
Tel: 0515-37155
Fax: 0515-37158
E-post: info@flygsport.se
Hemsida: www.flygsport.se

TEXT

Annie Johansson
Bengt Lindgren
Björn Hårdstedt
John Grubbström
Lina Gardlow
Nils Jönsson
Per Andersson
Robert Persson
Rolf Björkman

FOTO

Alain Coillaud
Anders Palmqvist
Jonas Pannagel
Marcus Runsten, Stilit AB
Magnus Hedlund
Marko Wramén
Rolf Björkman
Tommy Selin

REDAKTION

Lina Gardlow
Marko Wramén
Anders Åkvist
Björn Hårdstedt

LAYOUT

Marko Wramén

Du är fri. Vinden blåser i ditt ansikte och du hör vinden susa i öronen. Du tittar ner, du är högt upp och sikten är fri hela vägen till marken. När du lyfter blicken ser du hela vägen till horisonten utan något som skymmer. Du ser hela landskapet och utsikten är magnifik. Du tittar upp och ser din vinge breda ut sig, en hängglidare.

Hängflyget är nog den flygsport som kommer närmast fåglarnas färd genom lufthavet. Vi är många som flugit ihop med rovfåglar. Med samma hastighet och samma glidtal blir det lätt att komma nära fåglarna. Man är fri under sin vinge, fri att följa med termiken upp till molnen, och sedan glida ut över landskapet på jakt efter nästa termikblåsa. Man känner sig verkligen fri som en fågel. Hängflyget bjuder på många magnifika och olika upplevelser.

Söker man stillhet och vackra vyer kan man bogsera upp högt en kväll. Från tusen meter över marken är utsikten otrolig och färden genom den stilla luften rofylld. Hängflygning är en annan typ av flygning

som också bjuder en lugn upplevelse. Den jämna luften över hanget låter vingen flyga själv och du behöver bara göra minimala korrigeringar. Du kan istället låta dig uppslukas av utsikten och känslan av att sväva fram längs hanget.

Om man söker efter en större utmaning kan man ge sig ut på sträckflygning. Då utnyttjar man termik för att stiga och sedan ta sig ut över landskapet längs himlens osynliga stigar. Man flyger mer aktivt, i termikblåsorna korrigerar man hela tiden kurvningen för att lägga sig optimalt i stiget och snabbt nå upp till molnbas. Under glidet till nästa blåsa tar man extra fart för att snabbt nå fram. Flyghastigheter på upp till 100 km/tim (och en bit däröver med en tävlingsvinge) gör det möjligt att ta sig fram även i motvind.

Nästa alla hängflygare flyger utan motor. Det finns även hängglidare med motor och under sommaren 2009 utbildades de första instruktörerna för skolning med motoriserade hängglidare. Motoriserade hängglidare flyger utmärkt även under termiska förhållanden, så den egna motorn

gör det lätt att starta på en åker nära hemmet, utnyttja motorn för att ta sig till första termikblåsan. Där kan man stänga av den och fortsätta flygningen enbart med termik.

En modern vinge är enkel och säker. Den bärande stommen gör att vingen behåller formen under hela flygningen. Kunskap om aerodynamik och omfattande tester gör att en modern vinge är mycket stark och säkra. Vingen återhämtar sig själv från nästan alla situationer. En del oturenliga flyglägen undviks helt, till exempel kan en modern vinge inte komma i spinn även om den provoceras.

Utrustningen är relativt billig vilket gör att alla har egen, man behöver aldrig planera i förväg och boka klubbens utrustning. För att börja hängflyga går man en grundkurs som normalt är 6-10 dagar. Efter grundkursen kan man gå vidareutbildningar för hangflyg, flygbogsering eller sträckflygning.

Mer information finns på Svenska Hängflygförbundets hemsida.

FLYGSPORTFÖRBUNDET

AIRSPORT – SWEDEN

Fallskärmshoppning — frihet i att falla fritt

Fallskärmshoppning är den ultimata frihetsupplevelsen! Du hoppar ut ur ett flygplan upp till 4 000 meter över marken, och med hjälp av din kropp kan du styra dig själv i fritt fall i närmare en minut. Färden ned mot

marken under kalott (den utfällda fallskärmen) kan sedan ta mellan en och fem minuter. Civila fallskärmshoppare använder numera uteslutande fyrkantiga styrbara fallskärmar, och har alltid en reservfallskärm.

Det finns högutvecklad teknik för automatiserad utlösning av reservfallskärmen vid nödsituationer och små datoriserade höjdmätare registrerar även hastighet och loggar hoppen.

Fallskärmshoppning kan vara en otrolig adrenalinkick, men också en chans till avslappning. Det är en sport som präglas av mycket social gemenskap, och ofta finns möjlighet att bo över på hoppfälten under hoppssäsongen.

Inom fallskärmshoppning tävlar man i moment som formationshoppning, friflygning, kalottformation, precisionslandning, swooping och speed. De flesta grenar bedöms genom att filmas under hoppet.

Det finns 18 fallskärmsklubbar runt om i hela landet som erbjuder både tandemhoppning och elevutbildningar. Ett tandemhopp kostar uppemot 3 000 kr och en elevutbildning drygt 10 000 kr. Ofta kan du gå en prova-på-kurs och göra ett eller ett par hopp innan du bestämmer dig om det är något för dig.

Mer information om fallskärmshoppning hittar du via Svenska Fallskärmsförbundets hemsida.

Skärmflyg — flyg med bara tyg och snören

Det är så tyst! Det är en av de vanligaste kommentarerna från dem som första gången provar skärmflygning. Och nog är det tyst. I flygfarkosten av tyg och snören utgör du själv den huvudsakliga vikten och därmed "motorn". Hastigheten är sällan högre än 40–50 km/tim, så inte ens fartvinden stör. Det susar lite. Fridfullt.

Upplevelsen av höjd är påtaglig. Du sprattlar med benen, och därunder finns bara marken. Utsikt åt alla håll. Landningen är odramatisk – som att hoppa ned från en stol. Lätt att landa "på en femöring".

En annan dag. Efter en kall natt, solen gassar, marken blir het, och värmer luften. Termik. Helt annan flygning. Hektisk. Krävande. Underbar. Inget för nybörjare. Det prasslar i vingens tyg när turbulensen sliter och rycker. Men du flyger "aktivt", och håller kursen runt termikblåsornas kärnor samtidigt som du med bestämda korrigeringar i bromshandtagen håller trycket i vingen intakt och jobbar dig uppåt. Du ska flyga långt idag.

Oddsens är på din sida. Dagens skärmflygvingar flyger "nästan av sig själva". De är både roliga och säkra. Utvecklingen har varit enorm. Hela utrustningen ryms i

en stor ryggsäck. Flyg iväg, landa, packa, ta bussen hem.

Att starta från ett berg eller ett flygfält med vinsch, är det vanligaste sättet att ta sig upp och ut i luften. Ett annat sätt, som är extra "socialt", är att flyga på ett hang. En kulle eller en brant kuststräcka kan skapa en mäktig luftkudde när vinden ligger på. Då "hangflyger" du i lyftområdet, så nära dina kompisar att du kan ropa och gestikulera åt dem.

Att lära sig flyga skärm tar allt ifrån en vecka till en livstid. Grundkursen tar normalt fyra–fem dagar, och då har du lärt dig markhantering och att flyga ned från en backe. Därefter finns påbyggnadskurser för höjdflyg, olika startmetoder, hangflygning osv.

Klubbarna är ganska aktiva, med egna vinschfält och/eller röjda starter på sina "hemmaberger". För den som söker trevlig gemenskap i en flygsport som har förhållandevis låg instegströskel, kan skärmflygning vara det rätta.

En grundkurs i skärmflygning kostar från 6 000 kronor. En komplett ny flygutrustning för en nybörjare kostar cirka 30 000 kronor, en bra begagnad under 15 000 kr. Mer information hittar du på Svenska Skärmflygförbundets hemsida.

Ballongflyg — flygsportens ursprung

"Herrarna Montgolfiers uppfinning har givit fransmännen en sådan chock att de gamla återfått sin hälsa, bönderna har fått fantasi och kvinnorna har blivit trogna"

Principen är fortfarande densamma som när den allra första luftballongen steg till väders, men materialet och utrustningen har förfinats en aning genom åren. En luftballong består i huvudsak av tre delar:

- Höljet, vanligen tillverkat av nylon

- Brännaren, värmer upp luften så att luftballongen stiger/flyger
 - Korgen, där passagerarna tar plats, vanligen flätad av naturmaterial, stark och flexibel
- Tystnaden, stillheten, en inre resa, känslan, den sociala samvaron, friheten, utmaningen – det finns många an-

ledningarna att fastna för luftballong. De flesta drömmer om att någon gång i sitt liv få flyga. Några gör det till en hobby och ett fåtal gör det till sitt jobb. Gemensamt för alla är att man vanligtvis får en passion för ballong.

Någon lär ha sagt: "Att flyga motorflyg är en nödvändighet, att flyga segel-

flyg är en sport, men luftballong – det är en delikatess..."

Oavsett vad men anser om de olika formerna så är det svårt att förneka att man lätt blir biten av flyg!

Hur gör man då för att flyga, om man inte har en egen ballong? Det lättaste är att gå in på Svenska Ballongfederatio-

nens hemsida och se vem som håller till nära dig. Följ sedan med ut och se hur det går till. Börja som "crew" i ett ballonggäng – de flesta kommer att ta emot dig med öppna armar! Du kan också kontakta ett kommersiellt företag och höra om de behöver hjälp med crew. Vem vet, du kanske slutar som pilot med

en egen luftballong.

Om man nu inte bara vill flyga för att det är underbart så finns det olika former av tävlingar, precision – flyg in mot ett bestämt mål, höjdrekor, längdrekor etc. Mer om detta kan du läsa på Svenska Ballongfederationens hemsida där du även finner gällande rekord.

Motorflyg – transport, nöje och tävling

Till skillnad mot andra flygsporter har motorflyget en funktion i transportsystemet. Man kan säga att det privata motorflyget har fyra användningsområden: som transportmedel på samma sätt som bilen, för nöjesflygning, för flygning i tävlingar och för utbildning till flygcertifikat såväl för privatflygning som grunden till kommersiella certifikat. Nöjesflygning och flygning för privata persontransporter tar lika stora utrymmen, medan tävlingsverksamheten är av mindre omfattning.

Flygplanen för privatflygning indelas i tre kategorier: normalklassade motorflygplan, experimentklassade flygplan och ultralätta flygplan (UL).

För att flyga normal- eller experimentklassade flygplan krävs minst utbildning till privatflygare (PPL – Private Pilot Licence). Detta certifikat är samtidigt grunden för vidareutbildning till kommersiell pilot.

Samma certifikat medger också flygning med UL men här kan man genomgå en enklare flygutbildning för att få ett UL-

certifikat. Många flygintresserade väljer idag utbildning till UL-certifikat eftersom kostnaden är ungefär hälften jämfört med PPL. Det är också betydligt billigare att flyga UL.

Till skillnad mot många andra flygsporter lämpar sig motorflyget för året-runt-aktiviteter även om vädret utgör ett större hinder under vinterperioden.

Man kan flyga motorflygplan (även UL) helt privat om man är ägare. De flesta piloterna flyger dock av praktiska och ekonomiska skäl i flygklubbar. Ca 90 procent av landets privatflygare tillhör en flygklubb. Årskostnaden för att hålla ett certifikat om man flyger i en flygklubb är rimlig för de flesta människor och inte dyrare än många andra sporter.

Inom motorflyget tävlar man i följande grenar:

- Precisionsflygning som innehåller moment av navigation, igenkänning av utlagda tecken och förbestämda platser samt olika landningsmoment.
- Rally som består av enbart navigeringsmomentet och där man får vara två personer ombord. Denna tävlingsform är mindre vanlig i Sverige
- Rikslandning och riksnavigering är enklare former av precisionsflygning som kan genomföras mera fritt och individuellt under året.

Mer information hitta du via Svenska Motorflygförbundet/KSAK:s hemsida där man också når alla motorflygklubbers hemsidor.

Idrottslyftet – stor satsning på att få barn och ungdom att vara med och sporta

Idrottslyftet är Riksidrottsförbundets satsning på idrottens barn- och ungdomsverksamhet. Ambitionen är att satsningen ska fortgå under fyra år med lika stort stöd alla åren. 1 juli 2009 inleddes satsningens tredje år. Idrottslyftet föregicks av satsningen Handslaget som hade motsvarande idé.

Huvudinriktningen är att få barn och ungdomar att börja idrotta och få fler att idrotta längre upp i åldrarna. Arbetet ska utgå från ett jämställdhets- och

jämlikhetsperspektiv.

Svenska Flygsportförbundet har fått 740 000 kr att fördela till föreningarna under Idrottslyftets andra år som sträcker sig mellan 1 juli 2008 och 30 juni 2009. Förhoppningsvis är bidraget lika stort för Idrottslyftets tredje år.

Sista dag för ansökan av medel från Svenska Flygsportförbundet är den 30 april 2010. Redovisning av beviljat projekt ska göras senast 30 dagar efter att projektet avslutats, dock senast den 15

augusti 2010.

Ansökan görs via ett web-formulär som du hittar via www.flygsport.se. Även redovisningen sker via hemsidan.

Tänk på att det ska vara projekt, dvs inte för att finansiera den ordinarie verksamheten. Det ska vara riktat mot barn och ungdomar t.o.m. 25 år. På Svenska Flygsportförbundets hemsida för Idrottslyftet kan du läsa alla ansökningar som beviljats och kanske få inspiration till egna projekt.

Modellflyg är sporten där ingen blir petad. Modellflyg är en idrott som kan jämföras med golf, eller någon annan precisionsidrott där man tävlar mot sig själv till att börja med. Sedan kan man börja mäta sina krafter mot andra utövare av modellflyg.

Lyftkraften kommer från att modellflygplanet rör sig genom luften som på så sätt strömmar över vingarna. Detta har modellflyget gemensamt med de flesta andra flygsporter.

Modellflyget är uppdelat i fyra huvudgrupper: friflygande modeller, linstyrda modeller, radiostyrda modeller och raketter. Modellerna kan framdrivas med antingen gummimotor, förbränningsmotor eller el-motor. Segelflygande modeller måste man på något sett få upp på höjd för att sedan kunna glidflyga ner till marken. Ett sätt är att använda en lina.

Hur bedriver man modellflygverksam-

het på ett aktivt sätt? Den vanligaste aktiviteten är radiostyrda modeller som man flyger stående på marken, med flygplanet i luften framför utövaren.

Hur kan man tävla eller förkovra sig som utövare inom modellflyget? Det är beror på vilken tävlingsklass man väljer. Tävlingsarna går ut på att flyga snabbast eller längst eller högst, eller med den snyggaste figuren (=färdvägen) eller hur bra man kan kopiera förlagan.

Utövarna är i åldrar från 0 till 100 år, dvs alla kan finna sin klass och sin utmaning inom modellflyget. När man har uppfyllt sina utmaningar inom modellflyget så kan man fortsätta att finna utmaningar inom den övriga flygsportsfamiljen.

Kostnaderna är från ett par tior upp till 100 000-tals kronor beroende på vad för modellfarkost man väljer. Läs mer om modellflyg och se vilka klubbar som finns nära dig på Svenska Modellflygförbundets hemsida!

SISU Idrottsutbildarna

SISU Idrottsutbildarna är idrottens studie- och utbildningsorganisation och är nära sammankopplad med Riksidrottsförbundet (RF). SISU arbetar bland annat med föreningslära, tränarutbildningar och andra konsultuppdrag. Genom ditt lokala SISU-distrikt erbjuds olika seminarier och kurser kostnadsfritt varje år.

Genom att rapportera klubbens utbildnings- och utvecklingsprojekt till SISU kan ni erbjudas både professionellt stöd och vi viss mån ekonomiska bidrag. Antalet rapporterade SISU-timmar är också ett av nyckeltalen för RF:s centrala bidrag till Svenska Flygsportförbundet. Ta kontakt med ert lokala SISU-distrikt för mer information!

Glöm inte söka LOK-stöd

Statligt Lokalt aktivitetsstöd (LOK-stöd) är avsett att stödja ungdomsverksamheten mellan 7–20 år i föreningarna. Tidigare har kommunerna administrerat LOK-stödet.

För aktiviteter fr.o.m. den 1 januari 2009 kan ansökan om statligt LOK-stöd endast göras digitalt via Riksidrottsförbundets (RF) webbtjänst IdrottOnline Klubb. Ansökan för perioden 1/1–30/6 (vårens period) ska ha inkommit till RFs LOK-stödsgrupp senast den 15 augusti.

Ansökan för perioden 1/7–31/12 (höstens period) ska ha inkommit till RF:s LOK-stödsgrupp senast den 15 februari.

Fortfarande finns andra kommunala bidrag ni kan söka via er hemkommun, mer information om det hittar ni vanligen på kommunernas hemsidor.

Ofta krävs att klubben rapporterar LOK-timmar för att kommunen ska bevilja andra bidrag. Rapporteringen av LOK-timmar är också ett av nyckeltalen för RF:s centrala bidrag till Svenska Flygsportförbundet.

Miss inte att ansöka om de bidrag som ni kan få!

B**Porto betalt**Returadress
Svenska Flygsportförbundet
Box 750
521 22 Falköping

Segelflyg — ljudlös långdistansflygning

Har du någon gång drömt om att sväva tyst högt ovan mark? Är du intresserad av väder och vind och vill ha en sport som ger dig ständig utveckling och utmaning? Då kan segelflygning vara din flygsport!

Segelflygplanet har normalt ingen egen motor. Istället blir du i uppbyggad av ett motorflygplan till 500–1 000 meters höjd, och när du kopplat loss dig från motorplanet utnyttjar du uppåtvinarna i termiken eller i luftvågor från om-

givande berg för att hålla dig kvar i luften. Termiken bildas av solens energi. Solen lyser på marken som i sin tur värmer luften. Resultatet blir bubblor eller "pelare" av stigande luft med vars hjälp du flyga i timtal, långa sträckor och ta dig upp till flera tusen meters höjd.

Grundutbildningen sker i tre etapper. Teori varvas med flygningen och är ofta lärarledda lektioner som behandlar ämnena meteorologi, aerodynamik och flyglära, flygmateriellära, luftrum och

bestämmelser, navigation, flygmedicin samt radiokommunikation. Totalt måste du ha flugit 15 timmar och gjort 50 starter för att ta ditt certifikat.

För den som blir biten av segelflygsporten finns flera möjligheter att utveckla sig. Du kan börja flyga och tävla i sträckflygning vilket är flygning till bestämda mål, s k brytpunkter i banor. Mycket förenklat kan man säga att "snabbast runt en bana vinner". Gillar du att flyga upp och ner, göra loopingar och andra akrobatiska övningar finns det möjlighet till det också. Kanske är du intresserad av att flyga högt och lära dig använda molnen till detta ändamål!

I Sverige finns flera tusen segelflygare och det flygs runt 30 000 timmar varje sommar. Är du intresserad av att veta mer? Besök då Svenska Segelflygförbundets hemsida. Där hittar du även din närmaste segelflygklubb!

Konstflyg — avancerad akrobatik på hög nivå

Tävlingsformen av aerobatics, eller konstflyg, är en precisionssport. Med precision menas till exempel att planet verkligen är vertikalt i en vertikalmanöver och att loopingar ser runda ut från marken. Det finns tydliga bedömningskriterier som domarna ska följa.

Varje manöver är värd 10 poäng från start, och sen drar domarna av poäng för de fel som de ser. Därefter multipliceras poängen med en "k-faktor". Under en tävling flyger man 2–4 program med 10–12 manöver i varje. Domarna bedömer

varje manöver och piloten med högst totalsumma vinner.

Flygningen sker inom en "box" på en kubikkilometer. Den är markerad på marken så att piloten ser kanterna och hörnen, och sträcker sig en kilometer upp. Det gäller att hålla sig inom boxen och helst distribuera manövrerna jämt inom den. En kubikkilometer låter kanske mycket, men ska man hinna med tre manövrer på raken och samtidigt förflyttas av vinden så känns boxen på inget sätt stor.

Flygplanen som används är speciellt konstruerade för konstflyg. De ska förstås tåla belastningen, men också flyga lika bra på mage som på rygg, synas bra för domarna, ha tillräcklig prestanda m m. Inverterade olje- och bränslesystem, stora roder, helsymmetriska vingar och bra säkerhetsbälten är andra gemensamma drag.

Konstflyg är en sport som kräver mycket av sina utövare, bland annat:

- väl utvecklad flygkänsla
- orienteringsförmåga i tre dimensioner
- god fysik
- fantasi och planeringsförmåga
- stresstålighet
- koncentrationsförmåga

Hur börjar man? Man måste ha ett PPL-certifikat, och sen är det bara att anmäla sig till en utbildning. Man får s k "avancebehörighet" inskriven i sitt certifikat, och kan sen bli influgen på den typ av plan man ska flyga med. Det finns flera utbildare till avancebehörighet, mer information finns på Svenska Konstflygförbundets hemsida.